

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ХІМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Круглий стіл

для студентів, аспірантів та молодих вчених

ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО ЄВРОПЕЙСЬКОГО КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ В УКРАЇНІ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ (ДО 25-Ї РІЧНИЦІ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ)

8–10 червня 2021 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ХІМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА, ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА ТА
ТЕОРЕТИЧНОЇ І ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ

Круглий стіл
для студентів, аспірантів та молодих вчених

**ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО ЄВРОПЕЙСЬКОГО
КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ В УКРАЇНІ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ
(ДО 25-Ї РІЧНИЦІ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ)**

Тези доповідей

8-10 червня 2021 р.

Електронне видання

Дніпро
2021

Рецензенти:

Потін М.М., доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри права Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»;

Пушкіна О.В., доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного, господарського та екологічного права Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»;

Чуприна Н.М., доктор економічних наук, доцент, декан економічного факультету ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет».

*Рекомендовано до друку Вченою радою Українського державного
хіміко-технологічного університету.
Протокол № 7 від 24.06.2021 року.*

Ф 32 Формування сучасного європейського конституціоналізму в Україні: досвід, проблеми, перспективи: Круглий стіл (ДО 25-Ї РІЧНИЦІ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ): тези доповідей, Дніпро, 8-10 червня 2021 р. [Електронне видання] / за заг. ред.: д-ра екон. наук Л.Д. Гармідер, д-ра екон. наук С.О. Федулової, д-ра юрид. наук А.В. Хрідочкіна – Дніпро: ДВНЗ УДХТУ, 2021 – 164 с.

Збірник містить матеріали тез доповідей учасників круглого столу «Формування сучасного європейського конституціоналізму в Україні: досвід, проблеми, перспективи» (до 25-ї річниці Конституції України). Тематика тез доповідей охоплює актуальні проблеми формування сучасного європейського конституціоналізму в Україні. Молоді науковці, вчені у галузі права, економіки і політології та інших наук з України та Польщі, а також фахівці юридичної практики України наводять свої думки щодо проблем теоретичного та прикладного значення теорії і практики сучасного конституціоналізму, реалізації положень Конституції України в законодавстві та діяльності органів влади в умовах глобальних та суперечливих викликів сьогодення.

Редакційна колегія не несе відповідальності за матеріали, опубліковані у збірнику. Всі матеріали надані в авторській редакції та виражають персональну позицію учасника круглого столу.

Матеріали подано в авторській редакції

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КРУГЛОГО СТОЛУ

Голова оргкомітету:

Сухий Костянтин Михайлович, ректор ДВНЗ УДХТУ, доктор технічних наук, професор, академік АН ВШ України

Заступники голови:

Харченко Олександр Васильович, проректор з наукової роботи ДВНЗ УДХТУ, доктор хімічних наук, професор.

Рижова Ольга Петрівна, проректор з науково-педагогічної роботи ДВНЗ УДХТУ, доктор технічних наук, доцент.

НАУКОВИЙ ОРГКОМІТЕТ

Голова наукового оргкомітету:

Гармідер Лариса Дмитрівна, завідувач кафедри підприємництва, організації виробництва та теоретичної і прикладної економіки ДВНЗ УДХТУ, доктор економічних наук, професор, член-кореспондент Академії економічних наук України.

Заступник голови наукового оргкомітету:

Федулова Світлана Олександрівна, професор кафедри підприємництва, організації виробництва та теоретичної і прикладної економіки ДВНЗ УДХТУ, доктор економічних наук, професор, академік Академії економічних наук України.

Хрідочкін Андрій Вікторович, професор кафедри підприємництва, організації виробництва та теоретичної і прикладної економіки ДВНЗ УДХТУ, доктор юридичних наук, доцент.

Члени наукового оргкомітету:

Чуприна Н.М., д.е.н., доцент, декан економічного факультету ДВНЗ УДХТУ.

Пушкіна О.В., д.ю.н., проф., завідувач кафедри цивільного, господарського та екологічного права Національного технічного університету «Дніпровська політехніка».

Лежнёва Т.М., к.ю.н., доц., завідувач кафедри права Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет».

Величко В.Ю., арбітражний керуючий, адвокат, директор ПП «Юридична фірма Терра».

Лихопьок Д.П., адвокат, директор адвокатського бюро «Лихопьок Д.П.».

Дубницький В.І., д.е.н., професор, професор кафедри підприємництва, організації виробництва та теоретичної і прикладної економіки ДВНЗ УДХТУ, академік АЕНУ.

Комірна В.В., д.е.н., професор, декан факультету соціально-медичних наук Європейського Суспільно-Технічного Університету імені слуги Божого Роберта Шумана, м. Радом, Польща, член-кор. АЕНУ.

Смєсова В.Л., д.е.н., професор, професор кафедри підприємництва, організації виробництва та теоретичної і прикладної економіки ДВНЗ УДХТУ, академік АЕНУ.

Вініченко О.М., д.е.н., доцент, професор кафедри підприємництва, організації виробництва та теоретичної і прикладної економіки ДВНЗ УДХТУ.

Мячин В.Г., д.е.н., доцент, професор кафедри підприємництва, організації виробництва та теоретичної і прикладної економіки ДВНЗ УДХТУ.

Стрельченко І.І., к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, організації виробництва та теоретичної і прикладної економіки ДВНЗ УДХТУ.

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Устименко В.А., Джабраїлов Р.А.

КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ ЯК ОСНОВА РЕФОРМУВАННЯ
ЗАКОНОДАВСТВА ТА УТВЕРДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО
ПРАВОПОРЯДКУ..... 10

Лежнєва Т.М., Черноп'ятов С.В.

ПРОБЛЕМИ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ АКТАМИ, ЩО
ВИЗНАНІ НЕКОНСТИТУЦІЙНИМИ, У ВИГЛЯДІ НЕНАРАХОВАНОЇ
(НЕВИПЛАЧЕНОЇ) ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ..... 16

Федулова С.О.

ПРОВАДЖЕННЯ У ЗВ'ЯЗКУ З НОВОВІЯВЛЕНИМИ АБО
ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ НА
ШЛЯХУ ЗАХИСТУ ОСНОВНИХ ПРАВ, ГАРАНТОВАНИХ
КОНСТИТУЦІЄЮ..... 19

Смєсова В.Л.

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН В
СФЕРІ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ..... 22

ДИСКУСІЙНА ПАНЕЛЬ

Благовський К.

СУЧАСНИЙ КЛАСИФІКАЦІЙНИЙ АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-
ПРАВОВИХ АКТІВ..... 25

Блоховець А.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ
ПРЕДСТАВНИЦТВА ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ В АВТОНОМНІЙ
РЕСПУБЛІЦІ КРИМ У СУЧАСНИХ УМОВАХ..... 28

Bohdan Prystupa, Федулова С.О.

КОНСТИТУЦІЙНА ІДЕНТИЧНІСТЬ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ
КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМІ..... 31

Василюк О.В.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ
І СВОБОД ЛЮДИНИ..... 33

Гармідер Л.Д.

ПРАВОВІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ..... 37

Гармідер Л.Д., Кравець М.С. КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМ: СУТНІСТЬ ТА ПІДХОДИ.....	40
Гончар Л.А. ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ В УКРАЇНІ.....	43
Гуменюк В.Є. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИХ ГАРАНТІЙ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ.....	46
Гусєва В. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕДУРИ ІМПІЧМЕНТУ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ.....	49
Доценко Г.Є. ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	52
Дубницький В.І., Дудка А.С. НАУКОВО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ УКРАЇНСЬКОГО КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ У СУЧАСНОМУ СТАНІ.....	55
Журавель В.В., Слюта А.О. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КОНСТИТУЦІАЛІЗМ В УКРАЇНІ: ЕВОЛЮЦІЯ, СУТНІСТЬ ТА СЕНСИ.....	58
Іванова М.В., Іванов А.В. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ КОНСТИТУЦІЄЮ УКРАЇНИ.....	63
Кіріненко К.В. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ.....	66
Козак В.В. КОНСТИТУЦІЙНА РЕФОРМА: ОСНОВНІ ЕТАПИ РЕАЛЬНИХ ЗМІН.....	68
Колодинський С.Б. КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ В УКРАЇНІ.....	71
Коляда К. МІСЦЕ ІНСТИТУТУ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ У ФОРМУВАННІ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ РЕЛІГІЙНОЇ ПОЛІТИКИ.....	74

Krzysztof Księski, Гармідер Л.Д., Федулова С.О. ЄВРОПЕЙСЬКІЙ КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМ ТА СУДОВО- ЗАКОНОДАВЧІ ВІДНОСИНИ.....	77
Лихопьок Д.П. КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ НЕЗАЛЕЖНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ.....	80
Ломакіна А.А. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ.....	86
Майний Р. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРЕДМЕТНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ СПОРІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ВИБОРАМИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ.....	89
Макушев П.В. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИРШЕННЯ ПРОБЛЕМ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ.....	92
Матійчук І.М. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО: ОСОБЛИВОСТІ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ.....	95
Міщук Є.О. КОНСТИТУЦІЙНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ.....	99
М'ячин В.Г., Мирошніченко О.В. ПРО ДЕЯКІ ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ІСТОТНОЇ РИНКОВОЇ ПЕРЕВАГИ НА ВИСОКОКОНКУРЕНТНИХ РИНКАХ.....	101
Natalia Fedorova SOME LEGAL ASPECTS OF PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS IN THE CONDITIONS OF IV TECHNOLOGICAL REVOLUTION.....	103
Нікілева Н.О. ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ БЮДЖЕТНИХ І МІЖБЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ.....	106
Овчаренко О.В., Науменко Н.Ю., Кучкова О.В. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕХАНІЗМУ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	109

Писарькова В.Р. КОНСТИТУЦІЙНІ ЦІННОСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ.....	112
Прудніков В.Ф. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ.....	115
Пушкіна О.В. МЕДІАЦІЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ СПОСІБ ВИРІШЕННЯ МІЖНАРОДНИХ КОНФЛІКТІВ.....	119
Рябик Г.Є. МІЖНАРОДНІ НОРМИ ПРАВА, ЩО РЕГУЛЮЮТЬ СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА СОЦІАЛЬНІ ПІДПРИЄМСТВА.....	123
Савченко М.Є. БРЕНД ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВОВІДНОСИН.....	127
Спиридонова К.А. ПРОБЛЕМА РОЗГЛЯДУ СУДАМИ СПРАВ ПРО ТИМЧАСОВЕ ОБМЕЖЕННЯ У ПРАВІ ВИЇЗДУ ЗА МЕЖІ УКРАЇНИ.....	130
Станішевська Д. АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ ІНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ ЩОДО ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ.....	134
Федулова С.О., Онищенко О.О., Іздебська С.І. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ІДЕЇ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА З ІДЕЯМИ ІСТИНИ ТА СПРАВЕДЛИВОСТІ.....	137
Федулова С.О., Vitalina Komirna, Федулова Г.Я. ТЕНДЕНЦІЯ БІОЛОГІЗАЦІЇ В СУЧАСНОМУ КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМІ: ВОДНІ РЕСУРСИ.....	140
Хлопицький О.О. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ДИРЕКТИВ В УКРАЇНІ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	144
Хрідочкін А.В. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ З ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ.....	147

Чуприна Н.М., Гаєвський В.В. ОСНОВНІ ВИДИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ.....	150
Яворська О.Б. ЗАКОНОДАВЧІ ОСНОВИ ВЗАЄМНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	154
Якімов С.М., Федулова С.О. ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ПІД ЧАС КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....	157
Яшкіна Н.В., Вовченко Т.В., Іскакова Т.В. НАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА СЕРЕД МОЛОДІ.....	161

ПРОБЛЕМИ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ АКТАМИ, ЩО ВИЗНАНІ НЕКОНСТИТУЦІЙНИМИ, У ВИГЛЯДІ НЕНАРАХОВАНОЇ (НЕВИПЛАЧЕНОЇ) ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ

Лежнєва Т.М., кандидат юридичних наук, доцент, завідувач
кафедри права

Черноп'ятов С.В., кандидат юридичних наук,
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», Дніпро, Україна

Відповідно до ч. 3 ст. 152 Конституції України [1], «матеріальна чи моральна шкода, завдана фізичним або юридичним особам актами і діями, що визнані неконституційними, відшкодовується державою у встановленому законом порядку».

У практиці застосування національними судами цієї норми намітилися негативні тенденції, які обтяжуються тим, що вони набули характеру висновків Верховного Суду, які відповідно до чинного процесуального законодавства та законодавства про судоустрій підлягають обов'язковому врахуванню іншими судами.

Одним із таких висновків викладений у Постанові Верховного Суду від 21.11.2018 року у справі № 686/1746/17 [2]. Верховний Суд розглядав справу за позовом про стягнення коштів, а саме про відшкодування шкоди, завданої актом, що визнаний неконституційним, у вигляді недоотриманої заробітної плати. Верховний Суд, як і суд першої інстанції, для тлумачення поняття «шкода» у ч. 3 ст. 152 Конституції України звернувся до норм цивільного права. Верховний Суд погодився із висновком суду першої інстанції про те, що «недоотриманий позивачем розмір заробітної плати та компенсація за несвоєчасну виплату заробітної плати, не може вважатися збитками у розумінні статті 22 ЦК України». На підставі цього висновку Верховний Суд дійшов висновку про відсутність підстав для задоволення позовних вимог.

Вважаємо такий висновок Верховного Суду неправильним з огляду на наступне. По-перше, застосування ст. 22 ЦК України тут є хоча і доречним, але небезальтернативним, оскільки вона стосується збитків у результаті порушення цивільних прав, а ч. 3 ст. 152 Конституції України, передбачаючи відшкодування шкоди, не обмежується лише шкодою, завданою порушенням цивільних права.

Тому самий підхід звуження «шкоди» за ч. 3 ст. 152 Конституції України рамками ст. 22 ЦК України є хибним.

По-друге, висновок Верховного Суду не враховує практику Європейського суду з прав людини. Так, Європейський суд з прав людини у рішенні від 08.11.2005 у справі «Кечко проти України» (Заява № 63134/00) [3] зауважив: «суд повторює, що поняття «власності», яке міститься в першій частині статті 1 Протоколу №1, має автономне значення, яке не обмежене власністю на фізичні речі і не залежить від формальної класифікації в національному законодавстві: деякі інші права та інтереси, наприклад, борги, що становлять майно, можуть також розглядатись як «майнові права», і, таким чином, як «власність» в цілях вказаного положення. Питання, що потребує визначення, полягає в тому, чи мав відповідно до обставин справи, взятих в цілому, заявник право на матеріальний інтерес, захищений статтею 1 Протоколу №1. Суд зауважує, що в межах свободи дій держави визначати, які надбавки виплачувати своїм працівникам з державного бюджету. Держава може вводити, призупиняти чи закінчити виплату надбавок з державного бюджету, однак свідома відмова в цих виплатах не допускається, доки відповідні положення є чинними (пункт 23).

У справі «Пайн Велі Девелопмент ЛТД» та інші проти Ірландії» (Заява №12742/87) [4] Європейський суд з прав людини постановив, що «статтю 1 Першого протоколу до Конвенції можна застосовувати для захисту «правомірних очікувань» щодо певного стану речей (у майбутньому), оскільки їх можна вважати складовою частиною власності. «Правомірні очікування» виникають у особи, якщо нею було дотримано всіх вимог законодавства для отримання відповідного рішення уповноваженого органу, а тому вона мала усі підстави вважати таке рішення дійсним та розраховувати на певний стан речей».

Відтак, право на оплату праці, зокрема право на отримання конкретних розмірів заробітної плати, можна та необхідно розглядати як майнові права, а відповідні грошові кошти – як власність, незалежно від того, чи були вони фактично нараховані та виплачені. Тому протиправно не нарахована та /або не виплачена заробітна плата має охоплюватися шкодою, передбаченою ч. 3 ст. 152 Конституції України.

Відтак вважаємо за необхідне розглянути питання відступлення від висновку, викладеного у Постанові Верховного Суду від 21.11.2018 року у справі № 686/1746/17.

Описана проблема частково є наслідком доволі суттєвої прогалини національної правотворчості. Частина 3 ст. 152 Конституції України передбачає подальше регулювання відповідних відносин відшкодування шкоди законом України. Хоча ця норма наявна в Конституції ще з часу її прийняття, відповідного закону України не прийнято. Відтак вважаємо за доцільне усунути цю прогалину.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Постанова Верховного Суду від 21.11.2018 року у справі № 686/1746/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/66224716>
3. Рішення Європейського суду з прав людини у рішенні від 08.11.2005 у справі «Кечко проти України» (Заява № 63134/00). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_025
4. Рішення Європейського суду з прав людини у рішенні від 29.11.1991 у справі «Пайн Велі Девелопмент ЛТД» та інші проти Ірландії» (Заява №12742/87). URL: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22tabview%22:\[%22document%22\],%22itemid%22:\[%22001-57711%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22tabview%22:[%22document%22],%22itemid%22:[%22001-57711%22]})